

Leto: II.

Maribor, nedelja 11. septembra 1921.

Številka: 204.

Madžarska in Avstrija.

Dogodki v Zapadni Ogrski — izv. Burgenlandu — se vedno bolj zapletajo. Položaj se v zadnjih dneh ni izboljšal, kakor je bilo pričakovati. To je znamenje, da imajo dogodki resnejši značaj in širje ozadje, nego se jim pripisuje v javnosti. Pravijo, da pride v bližnjih dneh do preloma diplomatskih vezi med Avstrijo in Madžarsko. To bi spor le poostriilo. Med dvema srednjeevropskima državama bi nastopilo vojno stanje, pojav, ki bi ga ne mogel nikdo več omalovaževati. Vojna v večjem obsegu je sicer izključena, a sredi med Alpami in Donavo bi utegnila nastati gnojna rana, ki bi zastrupljala ves evropski politični organizem. Tako bi postal Burgenland druga Gornja Šlezija, s to razliko, da gre v tem slučaju za bližje in pomembnejše vprašanje, kakor je zaenkrat ojačanje Poljske ali Nemčije — gre za neposredno ogroženje srednjeevropskega miru. Nikdo več ne prikriva, da se na Zapadnem Ogrskem bije ostra borba za obnovitev podonavske monarhije. Morda je to samo zadnji plamen, ki nenadoma izbruhne izpod pepela na pogorišču, zadnja faza umirajočega zgodovinskega telesa, morda pa — ?!

Danes se v Srednji Evropi vodi borba med dvema strujama:

Ena struja, imperijalistična, hoče obvladati narode in dežele.

Druga struja, nacionalistična, hoče uveljaviti načelo narodne samoodloče in se odločno upira imperijalistični struji.

Obe združujeta v sebi razna nasprotja, ki so pa samo zunanja, površinska značaja. Tako nasprotje obstoja v prvi struji na pr. med britanskim političnim kapitalizmom in habsburško vladoželjnostjo; v drugi struji pa na pr. med madžarsko in nemško demokracijo. Črta, ki loči obe struji, teče skozi celo Srednjo Evropo, ali boljše: skozi ves evropski kontinent. Rasta, pada in se izpreminja v nestalnem toku zgodovine.

Danes izgleda, da so izvesni zapadnoevropski krogi zelo blizu ideji, da se vzpostavi v Srednji Evropi močna država. Ne bi imeli — vsaj na znotraj — nič proti temu, ako bi sedel na prestolu te države Karel Habsburg. Vesti, ki jih dobivamo o tem, moramo sprejemati z rezervjo, a hkrati je dobro, če se ogradimo proti raznim presenečenjem in razočaranjem, ki jih lahko še doživimo. Problem Avstrije in Madžarske je še vedno problem, ki zanima ves svet. Kaj napraviti z državama, ki ležita na veljavnem delu Evrope, ki pa nimata v sebi dovolj življenjske sile? Vprašanje avstrijskega kredita bo postajalo tem akutnejše, čim bližja bo zima. Kolikor se da, soditi po razpoloženju, ki vlada v evropskem časopisju, ni nobene gotovosti, da bi se avstrijski problem rešil z radikalno operacijo. To je na le voda na mlin. Habsburžanom, ki na ta način pridobivajo čas in argumente. Zdi se, da tudi v Avstriji ni prave jasnosti: kod in kam? Plebiscitno gibanje se je tako naglo poleglo, da njegovemu točnemu izbruhu sploh ne bo nihče priporočal posebne resnosti. Priključitev Avstrije k Nemčiji navezadnje ni ta, ko enostaven problem, kakor izgleda v glavah ljudi, ki žive od same nacionalistične poezije. Ravno v teh dneh se opeša bolesta disorijentacija avstrijskega ljudstva: vkljub temu, da ga Madžari klopčutajo kakor starejši vasalet mlečnozobega fantalina, se vendar ne opaja v avstrijski javnosti tista vznemirjenost in užaljenost, ki bi bila navezadnje čisto opravičljiva. Nekatere vesti celo poročajo, da obstajajo v Avstriji politične frakcije, katere na-

Radikalci in Protičeva akcija.

TIP Zagreb, 9. septembra. „Jutarnji list“ poroča iz Beograda: Glavni odbor radikalne stranke že več dni razmotriva vprašanja, ki so v zvezi s Stojanom Protičem in njegovo akcijo. V najkrajšem času, ko bodo diskuzije končane, bo glavni odbor izdal komunikacijo, v katerem bo radikalna stranka do-

Veliko posojilo v Ameriki.

TIP Beograd, 9. septembra. Predsednik vlade g. Pašića je posetil ameriški milijarder Tilon, ki se je del časa

Madžari zahtevajo izpremembo mej proti Jugoslaviji.

TIP Zagreb, 9. sept. „Jutarnji List“ poroča iz Prage: V zvezi z vestjo, da je madžarska vlada predlagala veleposlaniški konferenci, naj se izpremene meje med Češkoslovaško in Madžarsko, ki jih določa trianonska mirovna pogodba in da je veleposlaniška konferenca ta predlog odbila, ne da bi ga vzela v pretres, doznavamo, da je madžarska vlada stavila slične predloge tudi za meje proti Jugoslaviji. Dasiravno se niso znae podrobnosti tega predloga, se govori v tukajšnjih političnih krogih, da madžarski predlogi glede meje v Vojvodini

gredo še dalje kakor znana „korektura“ polkovnika Gosseta, ki jo je opisal v svoji spomenici. Po tej Gossetovi spomenici bi se imela madžarska meja pomakniti čisto v bližino Subotice, a po madžarskem predlogu bi tekla tik Subotice. Ni nobenega dvoma, da bodo te zahteve v celoti odbite. Kakor se je izvedelo, se je sama veleposlaniška konferenca začudila nad temi predlogi, ki bodo samo škodovali madžarskemu političnemu ugledu in njihovim gospodarskim interesom.

Novi dogodki v borbi za Burgenland.

DKU Budimpešta, 1. septembra. Po poročilu madžarskega dopisnega urada iz Oedenburga je major Aszenburg potisnil svojo postojanko na linijo Brennerberg—Lecešfalva.

DKU Fürstenfeld, 9. septembra. V nemško-madžarsko vas Rudersdorf pri Fürstenfeldu je včeraj vdrli tolpa madžarskih vstajev in izsilila od župana 200.000 K, od tovarnarja Sattlerja pa 100.000 kron denarja. Nato so vstasi, ki razpolagajo z eno strojnico, zasedli to obmejno vas.

DKU, Praga, 9. septembra. „Prager Presse“ poroča njen dunajski izvestitelj: Znani so neovrgljivi dokazi, da je madžarska vojaška akcija proti Stajerski in industrijskemu ozemlju Nižje Avstrije bila skrbno pripravljena. Madžarske bande so opremljene popolnoma po vojnih predpisih, na čelu pa jim stoje aktivni madžarski oficirji. Bande so sledeče razvrščene: Približno 8000 mož stoji na stajerski meji čakajoč na ukaz, da prekoracijo mejo ter zasedejo štajersko industrijsko ozemlje. Paralelno s temi stoji 15000 mož pripravljenih v ozemlju Oedenburga, da zasede wienerneustadsko industrijsko ozemlje. Ta akcija ima naslednji načrt: 1. Vzbuditi paniko v industrijskih ozemljih ter ošibiti Avstrijo gospodarsko; 2. pričakujejo v Budimpešti od tega odpor

in oborožitev avstrijskega delavstva, kar bi potem lahko uporabili ter poročali v Pariz, da so v Burgenlandu vdrli samo avstrijski boljševiki proti katerim se je dvignilo v obrambo tamkajšnje prebivalstvo; 3. hočejo Madžari z zasedbo industrijskih ozemelj napraviti avstrijske soc. demokrate šahmat ter pomoči raznim reakcionarnim elementom do veljave. Velika antanta je bila o vsem tem natančno poučena. To pa še ne zadostuje, ker nikakor ni pretrpano, ako se trdi, da so interesi male antante vsled Horthyjeve politike ogroženi.

DKU Berlin, 10. sept. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ poroča iz Lugana: Po poročilu rimskega izvestitelja „Seccola“ potrjuje italijansko zunanje ministristvo vest, da je napravila Italija pri budimpeštanski vladi najostrejša korake radi takojšnje ustavitve sovražnih akcij na meji Burgenlanda in Avstrije.

DKU Budimpešta, 9. septembra. Italijanski polkovnik Invalidi in francoski kapita Redoune sta odpotovala iz Sopronja v Agendorf, da preiščeta tamnošnje dogodke.

DKU Dunaj, 9. septembra. Pogajanja antante radi podelitve mandata za zasedbo Burgenlanda po Italiji se bližajo koncu.

Romunija in trianonski mir.

DKU Bukarešta, 9. sept. (Brezž.) Ministrstvo zunanjih zadev je z naredbo določilo, da stopi trianonska mirovna pogodba v veljavo.

Italija in Zedinjene države.

DKU Rim, 9. septembra. Predsednik Zedinjenih držav je sprejel italijanskega senatorja Titonija, ki mu je dostavil lastnoročno pismo italijanskega kralja in ki bo izročil kralju predsednikov lastnoročni odgovor.

Pogajanja med Romunijo in Sovdepijo.

DKU Budimpešta, 9. septembra. Vest Agenture Orient-Radio: Ruska sovjetska vlada je poslala romunski vladi noto, v kateri se izreka za obnovo rusko-romunskih pogajanj. Hkrati izreka

upanje, da se bo vendarle posrečilo, vzpostaviti med obema državama normalne odnose. Pooblaščenec romunske vlade bo v prihodnjih dneh odpotoval v Varšavo in se tam pogajal z zastopnikom sovjetske vlade.

Ruska deca zapušča stradajočo domovino.

DKU Moskva, 8. septembra. (Brezžično). Pripravljenih je 90 vlakov, da odpeljejo otroke iz krajev, kjer vlada lakota. Enajst vlakov je že odšlo. Iz mnogih ruskih krajev prihajajo ponudbe za oskrbo teh otrok. Tudi Gruzija je že izjavila, da je voljna soričiti del teh otrok.

ravnost pozdravljajo uspehe madžarske reakcije, ki so obenem uspehi starega režima. Madžarska tedaj kljub svojim klopčutim ugaja marsikateremu Avstrijcu, ki vidi rešitev svoje domovine v tem, da se združita obe državi zopet v eno politično telo! O tem, da madžarska vlada podpira puč v Burgenlandu, ni nobenega dvoma več. Ako bo puč našel odziv tudi v Avstriji, kakor se trdno nadejajo njegovi voditelji, bi se utegnilo dogoditi tudi to, da bi si Horthyjeva vlada pod morebitnim pritiskom male antante umila roke in odstopila, njeno mesto pa bi prevzela sedanja neodvisna vlada, ki nima vezanih rok. Preostalo bi tedaj samo še, da bi sosedje z orožjem napravili mir in red na tem eksplozivnem ozemlju. Vsekakor je od politike male antante odvisno, kako se bodo orijentirali zapadno-evropski krogi v slučaju, da ta spor v Burgenlandu dobi ono obeležje, ki mu ga hočejo dati razni reakcionarni elementi. Samo mala antanta bo mogla z vzajemnim nastopom preprečiti, da imperijalistična struja, ki je zmagovala preje na Dunaju in v Berlinu, na to pa v Parizu in Londonu, ne zmagala nad struje narodne samoodloče in pravičnega ravnotežja v Srednji Evropi. Bila je tedaj genijalna misel Benaša in Take Jonesca, da sta osnovala malo antanto in jo postavila v aktivno borbo nasproti imperijalizmu, ki hoče iznova zaslužiti komaj osvobojene narode.

Invalidi in država.

Osrednja organizacija invalidov v Jugoslaviji je izdala na vse invalide poziv, v katerem opozarja na nevarnost, ki plete državi s strani raznih temnih elementov, ki skušajo omajati temelje Jugoslavije ter pravi: Zločinci so se organizirali. Hočemo li dopustiti, da se v naši lepi zemlji organizirajo tolpe, in nam enega za drugim uničijo naše najboljše ljudi, ter na ta način uničijo našo po sedemletnih mučnih naporih naših in naših padlih tovarišev ustvarjeno domovino ter jo izroče boljševikom, da nam bo naša deca gimla pred našimi lastnimi očmi?

Kje so bili ti zločinci takrat, ko so naš narod mučili in trpinčili sovražniki? Kje so bili tedaj, da uničijo naše tirane. Habsburgovce, Koburge razbojnike v uniformi generalov?

Danes ti „junaki“ izrabljajo našo popolno svobodo, ki jo jim je dala naša lepa domovina! Danes nas hočejo ti „junaki“ — razbojniki rešiti? Pred kom? Od naših prosvetljenih ljudi, ki čuvajo našo svobodo in varnost našega imetja, od parazitov, katerim ne diši pošteno delo, mar pred onimi, ki jim diše naša plodna polja, naše s trudom doseženo imetje? Begunci izpod zastave, špijoni upokojene Avstrije, sluge madžarskih magnatov, judeži boljševiškega pekla, izvrzki družbe — evo, to so oni, ki nas hočejo reševati! Nas, boritelje in vojnike, nas svobodne državljanke, nas hočejo braniti pred našimi lastnimi brati!!!

Ne, invalidi in tovariši! Ne in sto-krat ne! Bodite, kar hočete, pripadate stranki, kateri hočete, a pred vsem, bodite domoljubi! Z našo častljivo neustrašljivostjo se zoperstavimo zločincem, razgalimo njihovo lopovščino, postavimo se v obrambo pravice, morale, zakona in države! Čuvajmo našo lepo domovino in naše edinstvo, kajti to je ono, kar jim leži na poti, to hočejo uničiti, ker smo združeni močni krepki in nepremagljivi!

Invalidi! Z našo lepo domovino! Bože pravde... Lepa naša domovina... Naprej zastava slave... Invalidi — častniki podčastniki kaplari in redovi, na-

prej v boju zoper zločince! Živel kralj! Živel narodno edinstvo! Živela Domovina! Predsednik: Major. — Za mariborski odbor: Predsednik Ašič.

Prva obrtna razstava v Mariboru.

(Konec.)

Seznam tvrdk in razstavljenih predmetov.

V mali dvorani so razstavili: Vesna, zenska obrtna šola (učiteljica Anica Ašičeva): različne vezanine, (učiteljica Spelea Mladičeva): osnutke za bordure na ženskih oblekah, deloma tudi po narodnih motivih; Spelea Mladič, umetnostna obrtnica: vezanine, slikarije na porcelanu in steklu ter pisnice; Dragotin Tratnik, pasar in srebrar: zlat kelih; Franjo Horvat, slikar: načrte in studije cerkvenih slik in slikarij; Priderik Binder, zlatar in graver: graverne izdelke in plakete; Fani Marčič, slikarica: plakete; Josip Brandl, izdelovalec klavirjev in orgelj: dva klavirja ter piščali za orglje; Josip Tuhtan, umetni rezbar: tobačne doze, koblice za gosli, ročaje nožev itd.; Henrik Kofou, sobni slikar: načrte in modele sobnih slikarij; Ivan Sojč, kipar: oltar; Madono (relief-rezbarijo na lesu), kineza v narodni noši (kip iz terracotte), fotografije že izgotovljenih oltarjev in kipov itd.; Šolske sestre: obredni cerkveni plašč; G. Kozbek, umetni slikar: dve kopiji velikih slik stare šole; Klančnik & Kompara, tovarna mizararskih izdelkov: pisalno mizo, stol in fotelj (tapetniška dela je izvršil Ferdo Kuhar); Bogoljub Ussar, umetni slikar: plakete itd.; Franc Kager, pasar in srebrar: podstavke za namizne električne svetilke, višeelektrone svetilke itd.

V prvem nadstropju v mali dvorani so razstavili: Ivan Paitz, umetni mizar: spalnico in jedilnico; Anton Kaiser, mizar in Oton Tratner slikar in pleskar: spalnico iz mehkega lesa belo prepletkano in poslikano; Klančnik & Kompara, tovarna za pohištvo: spalnico in jedilnico.

Na galeriji so razstavili: Ateleje Makart: fotografije in reprodukcije; Ljudska tiskarna: tiskovine raznih vrst, brošure itd.; Mariborska tiskarna d. d.: tiskarska eno- in večbarvna dela, litografska dela, knjige, časopise in knjigoveška dela v osmih razvojnihi fazah; Ferdo Potočnik, tovarna za pohištvo: pisalno mizo, omaro za spise, lesen fotelj ter lesen obešalnik; Ernest Zelenka, tapetar in dekorater: klubska garnitura; Stefan Koter, umetni mizar: spalnico (ročna dela ženske obrtne šole); Jurij Zupanič, mizar: spalnico; Blaž Jagodič, tapetar in dekorater ter zastopnik bosanskih lesenih rezbarij: fotelj, otomano, stojala itd.; Josip Antloga, izdelovalnica pletenega pohištva: pleteno pohištvo (fotelje, stole, mize, otroške garniture, košare za papir, svetilice itd.). Prvo združbeno društvo za Slovenijo: model zajčjega hlevca, zajčjo volno (angora), zajčje usnje, čevlje

iz zajčjega usnja, kape, boe in ovratnike iz zajčjih kož; Pavel Heričko, pekar in lončar: staroslovensko kmečko peč; Franc Ksaver Wallner, tapetar in dekorater: salonsko pohištvo, moderno in v zgodovinskem stilu; Ivan Šafarič, mizar: spalnico; »Drava« tovarna za upognjeno pohištvo: upognjeno pohištvo (stole, mize, stojala, obešala itd.); Valentin Vlačič, fotograf: fotografije; Vilko Weixl, knjigoveška obrt: knjigoveška dela in Anton Gabrič, cvetličar: dva venca, svetilice v košarah in lončkih, šopek za nevesto in cvetlični dvokolček.

V Beli dvorani so razstavili: Eman Illich, slaščičar: paviljon, kjer prodaja slaščice lastnega izdelka; Josip Sulič, čevljar: čevlje; Ivan Smrekar, čevljar: čevlje; Rudolf Monjac, čevljar: čevlje; Ivan Krois, čevljar: čevlje; Kristof & Kodrič, čevljarja: čevlje; Frida Novak, modistinja: ženske klobuke; Ivan Kvas, klobučar: klobuke ženske in moške; Dominik Fabjančič, krojač: ženski plašč; Jakob Kele, krojač: moški žaket ter ženski kostum; Marica Kitzler, šivlja: ženski kostum in obleko; Josip Leskovšek, krojač (Studenti): moško obleko; Ludvik Šetina, krojač: smoking; Jakob Vezjak, krojač: sokolski kroj; Valburga Oman, strojna platnara: pleteno žensko obleko, dve pleteni ženski jopici, pletene šale, nogavice, switer in deško pleteno obleko ter Dragotin Roglič, izdelovalnica obutev: različne moške in ženske čevlje.

Nekaj tvrdk, ki so sicer prijavljene še ni razstavilo.

Notranja in zunanja politika.

* Naša nova sosed. Kakor je videti, se bo miriditska vlada vendarle vzdržala in tako dobi naša država novo sosedo. Najmlajša republika Miriditov ima okrog 60.000 prebivalcev, ki se prištevajo k 12. katoliškim albarskim narodom. Miridite so dolga leta vzgajale razne avstrijske in francoske katoliške misije in so nedvomno najinteligentnejši med Albanci. Imajo smisel za urejeno življenje ter so se vedno krepko upirali muslimanskim tendencam centralne Albanije. Prezident Miriditov je šestdesetletni Marko Gjoni Gelja, ki slovi po svoji bistroumnosti, naobrazbi in taktu. Pravi voditelj gibanja za neodvisnost teh rodov pa je Zev Koci. Glavno mesto te republike je Oroš. Vlada, ki šteje 12 članov, se je že obrnila na Zvezo narodov in na Vrhovni svet, da priznata neodvisnost miriditske republike. Odločitev pade te dni.

* Dr. Beneš — podpredsednik zveze narodov. Dr. Beneš, minister zunanjih zadev češkoslovaške republike, je bil izvoljen za podpredsednika zveze narodov.

* Novi spor med Poljsko in Rusijo? Iz Varšave poročajo, da z napetostjo pričakujejo, kakšne uspehe bo imela poljska intervencija pri moskovski vladi, ki

ne izpolnjuje vseh obveznosti riške mirovne pogodbe. Če sovjetska vlada ne bo sprejela poljskih pogojev, je skoro gotovo, da bodo pretrgani diplomatski stiki med obema državama.

* Turško-grška mirovna pogodba. Med grško in angorsko vlado so se po nekaterih vesteh že pričela mirovna pogajanja. Zmagov Grkov pri Angori je pripisati dejstvu, da so Grki razpolagali z močno artilerijo ter oskrbeli vojsko z zadostno množino streljiva in živil. Vkljub tem uspehom pa je grška armada že utrujena in želi odložiti orožje. Zaradi tega so se začela pogajanja. Turki poraz pa bo najbrže imel posledico, da bodo vlado prevzeli namesto kemalistov unionisti in pristaši Envera Paše, ki se bodo najbrže energičneje potegovali za mir z Rusijo. Grčija je odločno proti nameri, da bi odstopila severni Epir Albaniji, kakor sta se svojčas pogajala Venizelos in Tiltoni in katero pogodbo je ratificiral vrhovni svet.

* Kriza na Poljskem. Poljska se nahaja pred vladno krizo. Finančni položaj Poljske je nevzdržen. Stavka se vrsti za stavko, večidel vsled neprestanega naraščanja draginje. Komunistični agitatorji izrabljajo ta položaj in hujskajo delavske množice proti državi. Vlada ne ve izhoda iz sedanjih finančnih krize, ki je posledica desolantnih gospodarskih razmer. Kakor poročajo zadnje vesti iz Varšave, je finančni minister podal demisijo. Izgleda, da bo odstopil tudi ministrski predsednik Witos, čigar stališče je zelo omajeno.

* Separatistično gibanje na Bavarskem. Na Bavarskem se je zopet pojavila močna separatistična struja, čije geslo je: »Los von Berlin«. Med Berlinom in Münchenom vlad napeto razmerje. Izgleda, da je to gibanje v ozki zvezi s katoliško internacionalno propagando, ki na tihem forsira misel, da bi se osnovala katoliška srednjeevropska monarhija s katoliškim vladarjem. To misel zastopa tudi Karel Habsburg. Nemški reakcionarci ta separatizem namenoma netijo, dasiravno ni v skladu z njihovimi težnjami, ker hočejo z vsemi sredstvi oslabil nemško demokracijo in zamajati republičansko vladavino.

* Kako Madžari zbirajo dobrovoljce? Kakor smo že javili, stoje na čelu madžarskega puča v Burgenlandu Friedrich, Urmanczy, Smerecsany in Zsigray. Formacije vstašev se zbirajo v budimpeštanskih vojašnicah. Prostori poveljstva se nahajajo v Radayjevi ulici šte. 3. Vsak priglasilec prejme izkaznico, zagotovilo proste hrane, obleke in 100 K dnevne plače, hkrati pa mu je dovoljeno, da sme na sovražnem ozemlju poljudno pleniti. Iz zapadnega kolodvora pošiljajo vstaše v Monastir in Subotiče pod vodstvom aktivnega madžarskega častnika. Glavno poveljstvo vstašev se nahaja v Monostru (St. Gotthard blizu naše meje v Prekmurju). Poveljnik je polkovnik Naidy. Tam se nahaja tudi skladišče orožja. Organizacija je naslednja: 50 mož, katerih vsak prejme 10 ročnih

granat, dobi dve strojni puški, 250 mož z 10 streljivami in 50 častniki sestavljajo stotnijo. Ko bo število doseženo, bodo čete vdrle na Nižje Avstrijsko in Stajersko, kjer bodo izzvale legitimni puč. Organizacija vstašev je v rokah poslanca Lingauerja. Madžarski državni uradniki so dali vstašem na razpolago posebne brezplačne vlake. Pri detachementih v Zapadni Ogrski se nahajajo po ugotovitvah budimpeštanske policije številni obcenevarni subjekti. Značilno je, da je od transporta, ki je 28. avgusta zapustil zapadni kolodvor, aretirala budimpeštanska policija nič manj, kakor 44 mož, ki jih je že dolgo iskala zaradi tatvin in drugih deliktov. Razen teh dobrovoljcev pa odhajajo tudi aktivni vojniki, oblečeni v civilno obleko. Računa se, da je vstašev okrog 60—80.000. Ta razkritja, ki jih je objavila »Prager Presse« in ki temelje na zanesljivih podatkih, so zastopniki velesil že sporočili poslanski konferenci v Parizu.

Obiskujte obrtno razstavo v Götzovi dvorani!

Zanimivosti.

Idealni mož. — Najhitrejši vlak na svetu. — Berlinske opere in abonenti v Budimpešti. — Židje zapustijo Evropo.

Na Francoskem so razpisali natečaj za najpopolnejšega moža. Na vprašanje, kakšen mora biti idealni soprog, je neka duhovita žena odgovorila tako: Nikdar ne sme zapovedovati svoji ženi, tudi če bi to bilo v njeno korist. Nikdar ne sme biti razdražljiv. Ne sme biti podooben ne učitelju ne duhovniku. Biti mora vedno dobre volje, tudi če zato ni razpoložen. Svoje žene ne sme mučiti z nasveti in primerami iz svoje družine. Vse ji mora ponuditi predno ga ona za to prosi. Svoji ženi mora vedno oprostiti, tudi če je kriva, a hvaliti, če to ravno ne zasluži. Kaka naj bi bila potem žena?

Najhitrejši vlak na svetu vozi — ne mislite kje v Jugoslaviji, kjer bi k večjemu lahko rekli, najpočasnejši — na Angleškem med Bristolom in Badmintonom. Proga je dolga 150 km ter rabi vlak tja in nazaj samo 87 minut. Na nekaterih delih vozi z brzino 125 km na uro.

Budimpeštansko podjetje »Telefon Hirmonds« je sklenilo z berlinsko opero pogodbo, da fotografira opere pri izvajanju ter jih istočasno s pomočjo radiotelegrafa sporoča svojim abonenti v Budimpešti. Na ta način bodo v Budimpešti vsaki na svojem stanovanju istočasno prisostovali proizvajalnju opere v Berlinu.

Jos. Kostanjevec: Krivec.

(Roman. V Mariboru, 1921. Založil pisatelj.)

Kljub temu, da nas je zgodovina postavila na nova tla, kjer se lahko svobodno razvijamo in razmahujemo, se slovenske književne produkcije še vedno ni pzpela na tisto stopnjo, ki bi ustrezala sedanjim razmeram. Zlasti velja to za izvirna dela. Med slovenskimi knjigami, ki so se zadnje mesece pojavile na našem knjižnem trgu, najdemo malo literarnih novitet; v modo so prišli zbrani in izbrani spisi naših starejših pisateljev. Zato nas po pravici razveseli novo izvirno delo. Razveseli nas, ker danes vsak misleči človek čuti potrebo, da spozna, proučuje svojo dobo. V tem oziru nam daje ravno pripovedništvo dragocen material. V njem se očitujejo težnje našega časa, dovršujejo tipi današnjega človeka; v njem vidimo v večjih ali manjših konturah odraz onega življenja, ki ga mi živimo v individualnih drobcih, kateremu pa umetniški duh išče rezultat, to t. j. vsoto vsega, kar se dogaja. Velik dogodek, ki mu še vedno ne moremo določiti dimenzij, tako ogromen je po svojem vplivu — je vojna. Pri nas se ni mogla razviti prava vojna literatura. Manjkala nam je primerna per-

spektiva; nismo imeli orijentacije, jasno načrtanega stališča, ki bi seglo narodu do korenin. Najboljše, kar so nam rodile vojne izkušnje, je Vl. Levstikovo »Gadje gnezdo«, povest slovenske matere, ki trpi s ponosom in vero kakor mati Jugovčev, dokler ji ne poči preslabotno človeško srce. Ni nobenega dvoma, da še dobimo nove literarne ilustracije k veliki tragediji našega ljudstva, ki se je odigrala v času svetovne vojne. Morda je treba; da se še bolj zjasni nad nami, da izginjejo razne vojne in poveljne anomalije in da dobimo stvarjajoči umetnik široko perspektivo...

Kos vojnega ozadja nam prikazuje roman »Krivec«, ki ga je ta dni izdal v lastni založbi priljubljeni slovenski pisatelj Jos. Kostanjevec. G. Kostanjevec živi sedaj v Mariboru. Njegovi spisi so v prošlih desetletjih polnili naše literarne mesečnike, zlasti »Ljublj. Zvon«. Nekoliko jih je izšlo v knjigah »Slov. Matice«, nekoliko pa v samostojnih izdajah. Karakteristika njegovega pripovedovanja je: jasno promatranje realnih življenjskih pojavov, zlasti življenja na deželi, dobro razvijanje dogodkov po njihovem psihološkem značaju, plastično slikanje, dobra in nevsiljiva etika. Lepo je vedel

opisati slovenskega učitelja na deželi, s turgenjevsko rutino je zajel par izvirnih kmetijskih tipov. Sedaj namerava v lastni založbi izdajati svoje spise. Roman »Krivec« je novo delo, ki prihaja prvič izpod tiska. Od javnosti je odvisno, ali bodo sledili nadaljni zvezki, ali pa bo moral g. pisatelj resignirati nad svojo — finančno bilanco in nad bilanco slovenskega zanimanja za literaturo.

Roman »Krivec« nam opisuje življenje našega ljudstva na Brdih. Sledimo postanku, razvoju in koncu slovenske družine. Kmet Krivec je tip vaškega bogataša, kakor jih srečujemo mnogo v naši blagoslovljeni deželi. Kjer se širita izseljevanje in jetika. Ponosen, brutalen človek, ki se ponša s svojo močno pestjo. Mali kralj na Betajnovi. Okrog njega se razvije družinska tragedija. Preprost je razvoj dogodkov, a ljudje, ki jih vidimo nastopati na odru Krivčeve tragedije, so očrtani z živimi, resničnimi potezami. Krivec na rafiniran, nekavav, rekel bi nefinjološki način ubija svojo družino. Posušil kar ubogljivi ženi Pavli, hčerki jetičnega pisarja, ki je v mladosti kakor vse polkmečke slovenske deklice sanjala o »nem daljnem, višjem«, ki pa se je prevarila kakor pozneje njena hči Milka

in kakor vse na pol kmečke, na pol gosposke deklice. Ko mu žena umre na telesni oslabelosti, pije kri svojim sinovom, ki so mu vzrasli v čast in ponos, ki kakor vsi naši kmečki fantje hrepenijo po lastni zemlji. Obupna borba se razvije med njim in otroci, ki konča z ženitvijo surovega očeta, pred katero pa ga izza razuzdane noči zadene kap...

Vozadaj ženi in buči vojna. Odbija se ob skalovje Brd. čutimo njene korake za obzorjem, ugledamo včasih njeno silno, krvavo roko, ki posega v tragedije in komedije človeškega življenja.

Krivec ni po krivici — krivec. On je tip našega starega, v alkoholu in zablodah odživelega pokolenja. Kakšni bomo mi, sinovi in hčere raznih krivcev? »Drugi rod bi moral priti, se zaploditi na onih mestih, ki imajo v rokah moč, da jo zlorabijo, ki bi lahko delili, pa kradejo in grabijo in skrivajo, da je toliko večja njih zlogolna oblast. Drugi rod? Ha ha... toda odkod seme zanj? Kamorkoli pogledajo oči, povsod sami krivci, krivi teme in sovraštva, ker niso nikdar poznali ljubezni in nikdar občutili pravice. Odkod torej novo seme?« (str. 128).

To je naravni pesimizem Kostanjevečevega družinskega romana. Gledamo z drobnogledom propadanje patrijar-

V Karlovih varih na Češkem se je vsilil kongres zionistov. Dopisnik praških »Nar. Lystov« se je ob tej priliki razgovarjal s predsednikom zionistične svetovne organizacije. Iz tega razgovora je povzeli, da zionizem resno dela na to, da bi se Židje izselili iz Evrope v Palestino. To vest menda vsa Evropa pozdravlja in jim želi srečno pot.

Dnevna kronika

— **Novinarski kongres, svoboda tiska in »Straža«.** Včerajšnja »Straža« je prinesla, ne vem po katerem listu povzeto poročilo o resoluciji za svobodo štampe, ki jo je sprejel novinarski kongres v Splitu. Poročilo je zelo konfuzno, da človek skoro ne ve, kaj je pravzaprav hotela povedati, vendar pa je iz njega razvidno, da je o zadevi popolnoma nepoučena ali vsaj čisto napačno poučena. Zato se mi zdi potrebno, da v očigled resnici povem kot edini novinar iz Maribora, ki se je vdeležil tega kongresa sledeče: Na kongresu ni bilo nikakih »državotvornih«, »protidržavnih« ali kakih drugih politično navdahnjenih novinarjev, pač pa smo bili samo novinarji-profesijonisti, ki nismo zastopali morda listov, pri katerih slučajno sodelujemo, pač pa naše stanovske koristi. Vsled tega na kongresu ni bilo govora o politiki. Tudi resolucija, ki je bila sprejeta v zaščito svobodne štampe, ni niti najmanjše politična, kakor misli »Straža«, ker ni nastala iz političnih nagibov, pač pa iz zgolj stanovskih, ker pomenja svoboda štampe obenem tudi svobodo novinarjev. Neresnica je tudi dalje, da bi bili poslanci Sakib Korkut, Venčeslav Wilder in Kobasica (ne Kobasica, kot piše »Straža«) s »stanovskega« stališča proti tej resoluciji, pač pa so bili proti prvemu delu resolucije, katerega je kongres tudi ne glede na to enoglasno črtal in ki tudi ni prišel v javnost. Proti drugemu delu, ki je bil objavljen, ni bil nihče in zanj smo glasovali vsi brez izjeme. Ordo in nekolegijalno je torej od tovarišev pri »Straži«, ako skušajo, zapeljati ne vem po kom in o stvari nepoučeni nariniti našemu čisto stanovskemu kongresu v Splitu in po njem sprejeti resoluciji o svobodni štampe politično tendenco. Nekolegijalno pa je tudi napadati proti tozadevnemu sklepu v isti stanovski organizaciji včlanjene tovariše Wilderja, Kobasico in druge, osobito pa Korkuta, ki ga vsled njegovih resnih stanovskih stremeljenj spoštuje vsak novinar, ki ga pozna. Ako tovariši pri »Straži« svojim besedam ne verujejo, naj se informirajo pri tov. Smodeju, glavnemu uredniku »Slovenca«, ki bo moja izvajanja, o čemer sem trdno prepričan, z obema rokama podpisal. Radivoj Rehara.

— **»Domovina«, »Grenz-wacht« in »Straža«.** Dva zelo zanimiva ne za naše obmejne kraje v nekem oziru pomembna lista sta graška »Deutsche Grenz-wacht« in budimpeška »Domovina«, oba v naši državi prepovedana. Oba sta si vzela za cilj v obmejnem prebivalstvu negovati nemški oz. madžarski duh, vzbujati upanje na povratek nem-

halne slovenske poštenosti, propadanje družinske mravnosti. Outimo znamenja degeneracije, najprej psihične, nato telesne. Tako je skoraj v vseh družinah, zakaj povsod so krivci, kamorkoli pogledajo oči.

Ni nič globokega v tem romanu. Nič, kar bi nas frapiralo po svojem novem izražanju, novih mislih, novih tendencah. Nič revolucionarnega, danes, ko hočemo povsod prevrat in rušenje. Človeku se zdi, da sliši odmeve daljnih, prošlih let, ki so bila tako lepa v svojih nedolžno zakritih oblekah. Danes se tako ne pripoveduje, ne misli, ne čuti... Ta realizem pa ima svojo logiko, katere revolucionarstvo ne pozna. Ima, kladiivo, ki ne razdira samo, ampak zna tudi zidati kamen na kamen...

Prepričani smo, da bo roman »Kri-vec« zadovoljil povprečnega čitatelja. Zato ga priporočamo vsem, ki iščejo dobro lektiro in še niso pozabili, da je umetnost del narodnega življenja...)

I—u.s.

*) Roman »Krivec«, ki obsega 160 strani, stane broširan 10 dinarjev, trdo vezan 12 dinarjev. Naroča se pri pisatelju: Josip Kostančev, Maribor, Ob železnici št. 6-II.

štva in madžarstva in jih ščuvati proti jugosl. državi z zavijanjem in lažmi za vsako ceno. Sredstvi, ki so zanimive radi tega, ker jim po nesramnosti in ostudnosti ni para, izrabljajo splošno svetovno povojno krizo na vseh poljih v svoje namene, predstavljajoči Jugoslavijo kot vzrok in edini kraj na svetu, kjer je vse slabo; nasprotno pa je Avstrija oz. Madžarska Eldorado svobode in brezskrbnega življenja. — »Domovina«, ki izhaja v madž. pravopisu v prekmurjskem narečju (in ki se baje po Prekmurju vsepovsodi čita, ne da bi oblasti kaj ukrenile proti temu hujskanju ljudstva) piše 31. avgusta 1921. članek »Dve leti«, ki nas živo spominja na pisanje »Straže«. Tudi ta izrablja vsa sredstva, da bi vzbudila v narodu mržnjo proti Srbom in se na eni strani izjavlja kot jugoslovanski list, na drugi strani pa po načinu svojega življenja, rovarjenja in hujskanja napravlja popolnoma isti utis — kakor budimpeška »Domovina« ali graška »Grenz-wacht«. Le-ta lista pridno črpa iz nje in s peklensko škodoželjnostjo dokazuje, da že lastni listi pišejo proti naši državi! »Straža« bi torej morda lahko spremenila svoj naslov v enega od imenovanih iredentovskih listov — Sredstvi obeh listov sta približno isti. »Grenz-wacht« dokazuje staro naselitev nemških mest, »Domovina« pa tisočletno vez. Vendar (ako imenuje Prekmurce) z madžarsko državo. Medtem pa, ko se prva drži precej samozvestno, druga toži in stoka nad nepravilnostjo sveta ter krepí in bodri narod k vztrajnosti. Druge hrane nima in ti pozivi kaj slabo zaležejo. — Ščuvanja in pozivi v ta upornost proti naši državi je najti v teh listih v vsaki obliki: v novelah, dnevnih novicah, pesmih itd. Zakaj toliko truda, ko je pa vse zaman! Celo posestrima »Straža« ne bo mogla dosti pomagati, kajti preveč je že utrjena vera v moč države v našem ljudstvu, da bi jo zamogla omajati pisava takih listov.

— **Bolnišnica v Radgoni,** katere primarij je znani dr. Kamnikar, se vsled sklepa štajerske deželne vlade opusti. Ker je bolnišnico obiskovalo mnogo jugoslovanskega okoliškega prebivalstva, je graška vlada preteklo zimo cene močno zvišala. To je na bolnišnico katastrofalno vplivalo, ker so Jugoslovenci, zlasti Prekmurci, izostali, za domačine pa so postale zvišane cene nedosežne in pride ceneje, če pošljejo svoje bolnike v Gradec. Med Radgončani vlada veliko razburjenje, jezijo se na dr. Kamnikarja in graško deželno vlado ter protestirajo.

— **Zadeva Inkret.** Ker se je v našo tozadevno svoječasno notico vrnila pomota, da je bil Inkret gerent občine Lajtersberg, mesto občine Krčevina, prosimo naše čitatelje, da si to popravijo, da sicer ne nastane nespornost, vsled katerega bi mogel trpeti morda prejšnji gerent občine Lajtersperk.

— **Na ljubljanskem velikem semnju** se je doslej sklenilo že za četr milijarde kupčij. Vsekakor nepričakovano krasen uspeh tega prvega semnja v Ljubljani in v naši državi sploh.

— **Preselitev oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani.** Ta oddelak se dne 13. in 14. t. m. preseli iz deželnega dvorca deloma na Turjaški trg št. 3, deloma na Turjaški trg št. 6. Oba dneva se vsled tega stranke ne bodo sprejemale.

— **Jesenska poljska tekma.** »Klub ljubiteljev ptičarjev« v Ljubljani priredi v lovišču Devica Marija v Polju dne 25. septembra t. l. širšo poljsko tekmo, za katero prinaša septemberska številka »Lovca« natančna določila. Nagrade so: I. 750 K, II. 300 K, III. 200 K. Vrhutega nagradi Slov. lovsko društvo najboljšega vodnika s 400 K, psa s najboljšim nosom s 350 K (ta pes dobi še posebno nagrado Dr. Lovrenčiča v znesku 250 K) in psa z največ točkami s 250 K. Poleg pohvalnih priznanj se razdeli še več specialnih nagrad. Enaka tekma z enakimi nagradami se bo vršila 9. oktobra v lovišču Trnovo pri Ptuj. Prijave za prvo tekmo sprejema g. Rado Hribar, Ljubljana, Zaloška cesta 14, do 20. septembra s prijavnino vred (100 K za psa in tekmo,) za drugo do 1. oktobra. Zbirališče lovcev in gostov za prvo tekmo je na dvorišču tovarne Hribar, Ljubljana, Zaloška cesta 14. Začetek smotre ob pol 8. uro zjutraj.

— **Občinski agrarni odbori.** Ministrstvo za agrarno reformo je razpustilo vse občinske agrarne odbore in naredilo, da se izvedejo nove volitve. Do konstituiranja novih odborov delujejo še stari odbori. Volitve se bodo vršile ne samo v občinah, katere so že lani volile občinske agrarne odbore, ampak tudi po onih, katere sedaj priglasijo svojo interesiranost pri izvedbi agrarne reforme. Naravno je, da morejo biti interesirane samo one občine, v katerih območju ali neposredni bližini se nahaja veleposesstvo. To izjavo interesiranosti izdaja občinski urad; ista vsebuje poleg imena interesirane občine in veleposesstva, navedenega z imenom lastnika, na katerem je interesirana, na kratko tudi razloge, na katere opira svojo neposredno interesiranost. Izjava interesiranosti naj se pošlje agrarni direkciji v Ljubljani; pošlje pa naj se le v slučaju, če ni bila dosedaj interesiranost prijavljena, oziroma odbor izvoljen. Ta prijava je velikega pomena in neobhodno potrebna za konstituiranje občinskih agrarnih odborov. Brez te izjave ne more se vpoštevati prošnje bodikatega se posameznega interesenta. Dovolilo se je lani, da nekateri občinski uradi oziroma njihovi župani, četudi so bile občine interesirane, niso priglasili interesiranosti. Krivda leži v tem, da si niso bili vsi župani svesti velike važnosti občinskih agrarnih odborov oziroma da niso hoteli ali nehoti vršiti iz posebnih razlogov svoje dolžnosti. Občinarji teh občin niso bili vsled tega sodeložni dobrot agrarne reforme. Pojedini občinarji so sicer pozneje reklamirali, ali njih reklamacij ni bilo mogoče vpoštevati, ker je samo občinski urad legitimiran, da prijavi interesiranost. Radi tega se priporoča občinarjem, da v interesiranih občinah kontrolirajo občinske urade oziroma župane, da li so se priglasili za agrarno reformo. Ko pridejo izjave interesiranih občin, katere se lani niso priglasile, se odredijo takoj volitve za občinske agrarne odbore.

— **»Trifajski rudnik«** še vedno strši v nekaterih zagrebških listih, na pr. v »Trgovcu«. Toliko pazljivosti nam posvečajo gotovi krogi na Hrvaškem.

— **Pri delu ponesrečil.** 54-letni lončarski pomočnik Josip Marin pri lončarskem mojstru Rajšpu v Hočah je pripravil lončarsko glino. Pri tem je prišel z rokami v stroj za mešanje, ki mu je odtrgal na levi roki emega na desni pa tri prste. Rešilni oddelak mu je dal prvo pomoč.

— **Svojo ženo obstrelil.** V petek dopoldan je snažil vinskičar Vingert v Poljčanah svojo puško. Pozabil pa je, da je nabita s šibrami. Nenadoma se je puška sprožila in strel je zadell njegovo ženo v noge nad kolonom ter jo težko ranil. Ponesrečeno ženo so prepeljali z vlakom v Maribor, kjer ji je rešilni oddelak prožil prvo pomoč ter jo nato prepeljal v bolnico.

— **Iz Ljutomera.** Klerikalci delajo s polnim parom. Ako bi bilo njihovo delo odkritosrčno in ne demagoško, zaslužili bi kar občudovanje. Ker pa prihajajo samo ljudstvo hujskat in vznemirjati ter jim je na njihovih shodih glavno sredstvo laž in zlobno zavijanje, oziroma potvarjanje resnice, zato mora njih brezumno početje vsak pošten Jugosloven obojati. V nedeljo 4. sept. so priredili pri Sv. Križu shod, na katerem so nastopili kar 4 govorniki: neki Stanovnik iz Kranjske, bivši minister Roškar, zgovorni nadrevizor Pušenjak in Zebot. Stanovnikov govor je bil več ali manj brezpomemben. Roškar in Pušenjak sta, ker od njiju ni kaj drugega pričakovati, vzela na muho zopet Srbe, vlado in ustavo. Cisto prav se je izrazil neki poslušalec: »Cel govor je bil bunjenje, t. j. hujskanje ljudstva! In da sem jaz prisotni vladni zastopnik ali orožnik, precej po prvih stavkih njunega govora bi dal aretirati oba!« Vladni zastopnik je sicer bil zaven, toda gromovnikov ni niti klical k redu, kar je zelo značilno. Poslušalci so iz Roškarjevega kakor iz Pušenjakovega govora dobili utis, da klerikalne vodje najhuje boli to, da dandanes ne »jezdijo« ter da nimajo v rokah vajeti vlade. Malokdo je menda resno vzel neslanosti, kakor je bila naslednja: »Ako bi bili lani zmagali mi (klerikalci) tako, kakor smo pričakovali, tedaj bi pihal pri vladi čisto drug veter. Tudi bi bili zdaj davki manjši,

kmetje pa bi prodajali svojo živino in pšenico dosti dražje!« Verjamemo, da bi pihal ljudstvu neprijetni veter za klerikalni žep in njihova korita. Kar se tiče davkov, pa bodite le lepo tiho, saj jih je z lastnoročnim podpisom odobril vaš tedanji minister dr. Korošec! Cene živini bi vi sami nikakor ne vzdignili, ta bo poskočila brez vas! Lansko leto o tem času se je dobilo 100 kg pšenice za 600 K, letos stane že 1050 — 1100 K! Jasno vam je, da je cena poskočila brez vas za 83 odst! Za konzumente začasno to zadostuje. — G. Zebot je v svojem govoru vzdihoval nad »kancelparagrafom«. Srdito je zaklical, da je to nagobčnik duhovnikom, ki bi ga po njegovem mnenju trebalo obesiti uradnikom in učiteljem.

— **Cilj posvečuje sredstva.** V Ljubljani na Češkem so aretirali kateheta Horaka, ki je hotel podkupiti nekoga delavca, da bi odstranil duhovnika tamonjske narodne cerkve. Prebivalstvo, ki pripada večidel narodni cerkvi, je zelo vznemirjeno nad postopanjem katoliškega duhovnika.

Mariborske vesti.

Maribor, 10. septembra.

m Maribor ni v Jugoslaviji. Ko sem se pred par dnevi vrnil iz daljega potovanja širom naše države nazaj v Maribor, me je nahnul službujoči uradnik obmejne policije na kolodvoru, češ, da legitimacija, izdana od mariborskega policijskega komisarijata, brez slike ni veljavna, dočim jo je smatralo za veljavno najmanj 20 policijskih uradnikov v Dalmaciji, Hercegovini, Bosni, Slavoniji in Hrvaški. Ko sem mu to povedal, mi je samozvestno odvrnil, da Maribor ni v Jugoslaviji. Spočetka se mi je zdelo to čudno, ko pa sem nekaj časa premišljeval, sem prišel do zaključka, da je imel popolnoma prav. Maribor res ni v Jugoslaviji, ampak v — Sekaturoslaviji.

— **m Mariborski stanovanjski urad.** Ljubljansko in deloma tudi mariborsko časopisje poroča, da je imenovan za voditelja stanovanjskega urada v Mariboru g. Ivo Poljanec, kar pa ne odgovarja resnici. Doslej ni bil imenovan še nihče, kljub temu, da je g. prof. Voglar že mesec dni razrešen svojega posla in je tako urad brez načelnika. Posledice tega interregnuma se seveda občutijo vsepovsod. Policija noče dati asistence za izpraznjevanje že nakazanih stanovanj; v prazna stanovanja, čeprav že nakazana drugim, se vseljujejo tuje stranke popolnoma po svoji volji, oni pa, ki na stanovanja čakajo že mesec na cesti, se nahajajo sedaj pred zidom v najobupnejšem položaju. Ali pokrajinska vlada res rabi mesece, predno dobi človeka, ki bo prevzel ta urad? Bog nas čimprej odreši Ljubljane in njenega zapostavljenja našega mesta!

m Cene mesu so sicer oblastno določene, nekateri mesarji pa se jih sploh ne držijo. Tako je mesar Filipič preteklo nedeljo prodajal teletino slabše vrste po 24 kron kilogram.

m Trgovci in draginja. Kdor opazuje cene v izložbenih oknih mariborskih trgovcev, ima priliko opazovati, kako samovoljno in brez pravega vzroka se cene zvišujejo. Kdor je na primer v petek zjutraj šel po Aleksandrovi cesti in se zanimal za izložbe, je lahko opazil, da je pri enem edinem trgovcu stal sladkor v kockah kg 58 kron, pri vseh ostalih pa 52 K. V petek popoldne pa je že pri vseh trgovcih bila cena sladkorju 58 kron. Zakaj? Pred nekaj tedni so trgovci isti sladkor ponujali po 46 kron. Med tem naši trgovci niso dobili novih zalog sladkorja, gotovo pa ne v petek 9. septembra med opoldanskimi urami. Taka nesolidarnost mariborskim trgovcem ne daje lepega spricevala.

m Na račun naše trgovske šole smo dobili pritožbe, da ni pravočasno preključila svoje prvotno poročilo, da delnice iz II. razreda meščanske šole ne morejo delati sprejemnih izpitov. Nam se zdi, da to ni krivda šole nego višjega šolskega sveta, vsekakor pa prosimo trgovsko šolo, da nam poda tozadevno pojasnilo.

m Gostilna »pri grozdu« prej »zur Traube« ima še vedno svojega starega lastnika, pa se tudi še po starem tam

nemškutari. Natakarji so sami Nemci, ki lomijo slovenščino, da človeku kar slabo prihaja. Jedilni listi so pa pisani v talki slovenščini, da se je mora vsak Slovenec naravnost sramovati. Pa gorje onemu, ki bi si upal proti takemu sramočnemu našega jezika nastopiti! To je poskusil neki gospod, ki je proti takemu pačenju protestiral. Pri nastopni mizi sedeča nemška družba obsipala ga je z mesramnimi posrkami in mu grozila celo z zaušnicami! Krčmar sam je skakal, kakor nor ter kričal: »jaz sem Srb, mi smo Srbi, vi niste nič!« Konec celi komediji je napravil policaj ki je bil na »ukaz« pijanega krčmarja aretirat — pri mizi mirno sedečega Slovenca! To se je zgodilo v Mariboru dne 7. septembra 1921. t. j. v tretjem letu narodnega osvobođenja.

m Pri pogrnjenih mizah — laže „Slovenec“. „Slovenec“ je prinesel poročilo o demokratskem večeru, ki se je vršil v sredo zvečer v Narodnem domu ter pravi, da se je vršil pri pogrnjenih mizah. Mi, ki smo se shoda udeležili, teh pogrnjenih miz nismo videli. Da jih je videl „Slovenec“ poročevalec, že verjamemo, ker ga na večeru najbrže sploh ni bilo.

m Klofute na kolodvoru. Svoječasmo na zelo obziren način zabeležili, da nekateri organi mariborske železniške policije klofutajo potnike. Kakor izvemo, je bil danes znani uradnik P. obsojen na 400 K globe, ker je oklofutal neko osebo. Enaka kazen je pred par dnevi zadela drugega organa železniške policije zaradi istega prestopka. Upamo, da se v bodoče ne bodo več ponavljali podobni slučaji, ki naši državni misli samo škodujejo. Mariborski kolodvor pasira mnogo tujcev, pred katerimi moramo čuvati ugled civilizirane in kulturne države. v kateri veljajo evropska pravila o dostojnosti in taktu. Razumemo, da je ta služba večkrat zelo sitna in naporna, a to nikakor ne opravičuje surovosti klofut. Kdor misli drugače, ni upravičen preganjati škodljivcev države, ker ji škoduje sam.

m Ubižalec abiturijenta Serajnika Anton Trnek je že pravomočno obtožen in se vrši zoper njega porotna razprava dne 21. septembra predpoldne. Govorica, ki se je že dvakrat raznesla po mestu, da je Trnek v preiskovalnem zaporu umrl, torej ni resnična.

m Odbor Glasbene Matice v Mariboru prosi slavno občinstvo, da mu gre pri preskrbi sob na roke. Preskrbeti je treba 5 opremljenih sob za novodošle učne moči. Kdor lahko sobo odkla, naj to naznani društvenemu predsedniku g. Oskarju Devu (okrožno sodišče).

m Olajšanje pasjega zavora. Mestni magistrat nas obvešča, da je z dnem 27./3. t. l. razglašen strog pasji zapor (nagobčnik in vrvice) v toliko olajšan, da je od sedaj naprej voditi pse ali na vrvice ali pa morajo psi nositi nagobčnik.

m Koncerti v mestnem parku so vsled žalovanja za kraljem začasno prepovedani.

m Glavni tobačni založniki Slovenije imajo v ponedeljek 11. t. m. ob 10. uri dopoldne v restavraciji „Maribor“ na Grajskem trgu v Mariboru stanovski shod.

m K Sv. Duhu na Ostrem vrhu pohiti skupina planincev v nedeljo, dne 11. t. m. Odpeljemo se z jutranjim vlakom do Sv. Lovrenca ter krenemo na vrh. Sestop po dogovoru.

m Vpisovanje v šolo Glasbene Matice v Mariboru. Vpisovanje učencev se vrši do 16. septembra vsaki dan od 9. do 11. in od 15. do 17. ure v ravnateljski pisarni Aleksandrova cesta št. 5/III. nad Götzovi dvorano. Pouk se počne dne 15. t. m. Poučevala se bodo razum vijoline, vijole, čela, kontrabasa, vsa pihala in harpa, začetno in mladinsko petje, orgle, ustanovi se dijaški in spopolni društveni orkester, gojila se bo komorna glasba. Pri vpisovanju je plačati šolnino 60 K za celo leto, vpisnino 12 K za vsakega učenca in ukovino za polovico meseca septembra. Ukovina je sledeča: za glasbeno teorijo in začetno petje 12 K, za instrumente: za pol ure poduka 90 K, za 20 minut poduka 70 K, za solopetje 120 K, poduk v mladinskem petju je ukovine prost. Podrobna navodila se dobijo v pisarni Glasbene Matice.

m Tudi v Mariboru ročne granate. V soboto, dne 10. t. m. okrog 13. ure je našel 52-letni hlapec Martin Rečnik, stanujoč na Koroški cesti št. 40, na polju g. Barta Pod lipo pri zbiranju koruze ročno granato. Hotel jo odstraniti, jo je pobral. Pri tem je granata eksplozirala in je zadobil težke poškodbe. Rešilni oddelek je nevarno ranjenega obvezal ter prepeljal v bolnico. Kako je prišla granata v koruzno polje, še ni dognano.

m Nevaren bik. Andrej Kosmenkovič, hlapec pri Petru Korošcu iz sv. Jurija v Slov. gor., je v petek prenočeval v hlevu neke gostilne na Aleksandrovi cesti. Moč je legel v kot ter mirno zaspal. Med tem pa se je v hlevu nahajajoči bik strgal od jaslji, ter začel obdelavati spečega hlapca, ki je zadobil težke notranje poškodbe. Rešilni oddelek ga je moral prepeljati v bolnico.

m Primarij dr. Černič spet redno ordinira.

m Dr. Zakrajšek, Aleksandrova cesta 45, ne ordinira do 1. oktobra. 1335

— **Velika kavarna.** Danes zvečer koncert salonske godbe prof. Kubička. 1253

m Obrtno gibanje v mesecu avgustu: Izbrisane so: Tvrđ. družba Božič in Lorber, Aleksandrova c. 23, trg. z manufakt. blagom; Rihard Kahn, Cankarjeva ul. 30, trg. z mešanim blagom; Franc Temerl, Tržaška ces. 59, trg. z meš. blag. na debelo; Josip Ružič, Glavni kolodvor, čiščenje čevljev; Alojzij Petek, Wilsonova ul. 23, trg. z živino; Matijašič Neža, Čopova ul. 5, trg. z sadjem itd.; Mauritsch Stefan, Koroška cesta 80, trg. s slanino, moko in sočivjem; Jošek Katarina, Cankarjeva ul. 15, trg. s sadjem, maslom itd.; Družba Božič in Lorber, Tattenbachova ul. 22, krojaška obrt; Matija Tadija, Koroška ul. 46, čevljar; Marija Stangl, Koroška ul. 46, trg. z mešanim blagom; Cecilija Wastian, Meljska cesta 10, gostilna; Anton Sarak, Aleks. c. 45, trgovina s stroji; Marta Brandstätter, Pod mostom 2, branjarja; Rudolf Gaisser, Glavni kolodvor, knjigarna; Jožefa Mayer, Sodna ulica 10, šivilja; Vinko Gungurina, Prešernova ul. 18, trg. z mešanim blagom; Edvard Deutschmann, Volkmarjeva ul. 10, knjigovez; Eliza Koprek, Koroška ces. 13, sejmarstvo.

m Lajtersberg - Krčevina. (Začetek šolskega leta.) Vpisovanje na tukajšnji šoli se vrši za vse učence in učenke v petek dne 16. sept. od 8.—12. ure. Krstne liste in domovnice je prinesiti seboj. Soboto ob pol 9. uri je šolarska sv. maša. Redni pouk se prične ponedeljek 19. sept. ob 8. uri. Šolsko vodstvo.

Kultura in umetnost.

x O bodoči gledališki sezoni. Glasom objavljenega lepaka se odpre dne 17. septembra tretja sezona slovenskega gledališča v Mariboru. Marsikatera temeljita sprememba se je izvršila med zadnjimi počitnicami. V bodoči sezoni bo stalo gledališče na čisto drugi umetniški podlagi, kot dosedaj. Že stil, v katerem so bile držane doslej predstave, bo docela spremenjen. Mesto dosedanje romantične, efektne igré, se bo po možnosti gojila naravna igra. Vsak igralec mora predstavljati docela izdolan značaj, vloge se ne merijo po dolžini v glavne in postranske, ampak vse so enako važne. Taka igra je pa možna edino, če se čutijo igralci enako vredne in če ne sili eden preko drugega. V repertoar so sprejeta dela iz vseh literatur, največji predstavniki umetnosti so med njimi zastopani. Tudi kar se tiče iger veseliga značaja je poskrbljeno za to, da ima vsaka svojo vrednost, bodisi v literarnem, ali v etičnem oziru. Na temelju takega repertoarja in takih umetniških principov je upati, da bo gledališče zadovoljilo vsaj do gotove meje zahtevam občinstva. Vrhtega je posvetila uprava gledališča veliko pozornost glasbenim delom. Poleg operete se bo gojila tudi opera. V to svrhu je angažirala upravo g. Rumpla, znanega basista osiješke opere. G. Rumpel je žel največje uspehe v največjih opernih partijah v Trstu, v Ljubljani, in kjer je bil najzadnje angažiran, v Osijeku. Tudi baritonist g. Stanecar je dobro znan ljubljanskemu in osiješkemu občinstvu. Z g. Rumplom vred je bil eden stebrov preteklega operne sezone v Osijeku. Iz Ljubljane sta angažirani mezo-

sopranistinja gđc. Šuštarjeva ter sopranist. gđc. Kogejeva. Poleg njih nam ostnejo zvesti gđc. Mezgečeva, gđc. Savinova, g. Šimenec in drugi. S tem materijalom se bo skušalo postaviti — skromno sicer, a vendar! — mariborsko opero. G. ravnatelj Bratina je dosegel, da je dovolila mestna občina pol milijona za instalacijo nove električne razsvetljave. Ves oder bo popolnoma renoviran in izredno moderna razsvetljava bo omogočila najrazličnejše efekte v inscenaciji, katerih dosedaj ni bilo mogoče izvršiti. Magistrat je poslal na prošnjo g. ravnatelja Bratine predla-prošnjo g. ravnatelja Bratine komisijo, katere je konstatirala, da so od gospoda Bratine predlagana popravila, oziroma nove nabave, nujno potrebne. N. pr. zasilna električna razsvetljava, mesto dosedanje zasilne razsvetljave s svečami; ventilator, ki naj skrbí za čist zrak; popravilo vrat, da ne bo motil predstavo nikakšen šum; pobelitev vseh hodnikov in prebarvanje avditorija; nov luster itd. Če bo občinski svet nvaževal predloge svoje komisije, kar je trdno pričakovati, bo uživalo občinstvo med predstavami obsežne komoditete, posebno, ker bo poskrbljeno tudi za to, da bo vladal med predstavami strog red in mir med občinstvom. Tudi pavze bodo za dobro polovico krajše, če se bo izvršilo vse delo na odru kot je projektirano. Vse to je dosegel g. ravnatelj Bratina kljub velikanskim oviram, katere so mu delali pri vsakem koraku od vseh strani, v tem kratkem času, odkar je prevzel svoje funkcije. Uprava bo izdajala v tek. sezoni gledališki list »Drama«. Ta list naj drži vez med občinstvom in med gledališčem, ter naj obiskovalca pripravi na predstavo. Poleg tega bo prinašal list tudi zanimive članke iz peres naših najboljših pisateljev ter bo okrašen z risbami naših najboljših upodablajočih umetnikov. G. ravnatelj Bratina je poskrbel torej, da bo občinstvu ponujeno najboljšo, kar je mogoče v teh razmerah, v čim okusnejši obliki. Upamo, da bo mogel tudi izvršiti vse, kar obeta — obeta pa resnično mnogo. S. S.

x Balokovićev koncert. Zanimanje za koncert Zlatka Balokovića je, kakor samoočebi umevno jako veliko, kar se zreali čisto v velikem naročanju vstopnic. Gotovo pa je tudi, da nikomur, kdorkoli bo posetil ta koncert, ne bo žal, kajti program je prvovrsten in sicer: Händel: G. molsonata; Dvorak: A. mol-koncert; Schubert: Ave Maria; Moszkowski. Quiltare; Krsister: Tambourin Chinois ter Wieniawski: Faust-fantazija. Predprodaja vstopnic pri Höferju in pri Buišnikovi.

x O Stiplovšek-Vidmar'evi umetniški razstavi se pojavljajo v javnosti jako ugodni glasovi. Cetrlikovo „Jutro“ poroča v njej v „Mariborskem pismu“, v našem listu se je oglasil včeraj gosp. Godovsky, v „Marburger Zeitung“ pa znani strokovnjak gosp. Peteln. Naše čitatelje opozarjamo na omenjena poročila, da ne prespijo tega važnega kulturnega pojava, in jim posebno priporočamo članek v „Marburger Zeitung“, v katerem gosp. Peteln pošteno prijemata tiste vrste inteligenco, ki sploh nima smisla za resno umetnost in se zanima večjemu za opereto in kabaret. Clankar se obrača seveda na nemške čitatelje, ali resnici na ljubo moramo priznati, da tvorijo večino dosedanjih obiskovalcev razstave Nemci, ki prihajajo brez posebne reklame in si dajo tudi časa, da si jo temeljito ogledajo. Kaj naj rečemo toraj šele o naših ljudeh! Gostilna in kavarna, pa morebiti še cirkus!

x Glasbena Matica v Mariboru stopa v svoje tretje društveno leto. V teh dveh letih se je na zavodu šolalo nad 500 gojencev. Odkloniti se je moralo mnogo prosilcev, vsled pomanjkanja prostorov. Temu nedostatku se bo letos odpomoglo, ker se bo pouk vršil tudi v treh sobah na državni gimnaziji. Sprejeto so bile sledeče učne moči in sicer za klavir: Mašinova, Pour, Barvitiusova in za solopetje: Radova, Masinova in Glojnarčič. Za vijolino še odložitev ni bila mogoča, ker se na inserate v čeških listih oglašajo različni ponudniki, ki jih je treba medsebojno pretehtati. Med počitnicami je šolski odsek pod vodstvom društvenega nadzornika g. dr. Tomiška izdelal šolski red za gojence in kar je najvažnejše društveno

pragmatiko za redne in pomožne učitelje in se izpolnil tudi za vse predmete učni red. Ukovina se je morala zvišati od 50 K oziroma 75 oziroma 90 K na 75 oziroma 90 K oziroma 120 K z ozirom na vedno naraščajoče stroške vzdrževanja zavoda. S temi ukovinami se ne bodo mogle kriti niti plače učiteljskega osebja. Da ne bo delovanje zavoda zaostalo, bomo morali večkrat apelirati na dobra srca, in ker odbor ve, da ta apel ne bo brezuspešen, se radevolje loti velikega dela, ki ga še čaka.

Sport.

: Prvenstvena tekma med SK Ptuj in Svoboda se ne vrši, kot smo zadnjič poročali, na Rapidovem igrišču, temveč na igrišču „Maribora“. Pričetek je danes 11. t. m. točno ob pol 16. uri. Opozorjamo obiskovalce nogometnih tekem, da se prvenstva v čim največjem številu udeležijo, ker se nudi precej lep sport.

: Grazer Amateur Sportklub je gostoval minulo sredo in četrtek v Mariboru. Prvi dan je bil premagan od Rapida 4:3 (1:3). Drugi dan je porazil Amateurklub „Maribor“ z 5:1. „Maribor“ je imel postav, ki klubu ne more delati čast. Omenimo samo napadalno črto, v kateri sta posebno brilirala z popolno nesposobnostjo levo krilo Pobeška in center Hobacher. Gradčani so bili ta dan na višku.

: Boks match. Vrbančič (Gradec) je premagal Mariborčana Skoka (SK Korotan) že v prvem krogu. Nato sta še Vrbančič in Ros (oba iz Gradca) v štirih krogih neodločno tekmovala.

: 11. t. m. tekmuje naša nogometna reprezentanca v Ljubljani.

Zahtevajte o osaki gostilni „Čabor“.

Kino.

I. mariborski bioskop. V soboto, nedeljo, ponedeljek in torek se predvaja „Cherchez la femme“, drama v 6 činih z Lucy Doraïne v glavni vlogi. Film, ki prinaša svetovni meeting na polju avijacije, ima mnogo senzacionalnih momentov, atrakcij in krasnih slik, ki drže gledalca neprenehoma v največji napetosti. Razen tega se predvajajo v soboto in nedeljo še pogrebne svečanosti Njegovega Vel. kralja Petra I.

Gospodarstvo.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 9. t. m. se je priglasilo 356 prašičev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 6—8 tednov stari komad 180—320 K; 8—12 ted. st. 350—600 K; 3—6 mescev stari 420—990 K; 1 leto stari prašiči 1000—2100 K; plemenske svinje 1 kg žive teže 26—28 K; svinje za zakolj 1 kg žive teže 26—30 K. Kupčija je bila živahna, prodalo se je veliko.

g Monopolizirani tovarni listi. S 30. t. m. se ustavi do dosedanjih tovarni listi ter se s 1. oktobrom izdajo monopolizirani tovarni listi enaki za vsa država.

g Razširjanje uvozne carine na Češkoslovaškem. Na Češkoslovaškem se je razširila uvozna carina na sledeče, dosedaj carine proste stvari in sicer: goveje živino, ovce, koze, konje, svinje, perutnino, maslo, sir, meso, pecivo, strd, barve, smolo in sirovo olje, srpe, kose, svinec in cinik. Šukanec nad št. 90 za izdelavo pajčolanov, zastorov, čipk itd. je carine prost.

g Madžarska ne dobavlja premoga. Trianonska mirovna pogodba določa, da nam mora Madžarska dajati tokom 5 let 45 odstotkov celokupne produkcije premoga pečunjskih rudnikov. Dobiti bi morali dnevno 135 vagonov, a do danes, kljub temu, da je preteklo že 13 dni, nismo sprejeli še ničesar. Vsled tega se bo moral ustaviti železniški promet v Banatu in Bački, ki se je oskrboval s pečunjskim premogom.

g Madžarska prepovedala izvoz živeža. Vsled vedno bolj naraščajoče draginje je madžarska vlada prepovedala izvoz živežnih potrebščin. Ze izdaja izvozna dovoljenja ostanejo še 30 dni v veljavi.

„Metallum“ d. d., Zagreb
Illica br. 134. Telef. 1-99.
Zahtevajte cenike!

Dirka dne 11. septembra na Teznu.

Začetek ob pol 15. uri.

Posebni vlak vozi na dirkališče ob 13.50., nazaj ob 19.10. uri.

Mala oznanila.

Tapetarskega vajenca sprejme Ferdo Kuhar, Slovenska ulica 12. 1943

Ljudskošolska učiteljica podučuje v slovenskem in nemškem jeziku. Naslov poveprava. 1316 3-2

Mizarska delavnica Franc Edelstein, Krekova ulica 18, izdeluje vsakovrstno opremo za trgovine in pisarne ter izvršuje vsa popravila. Zmerne cene! Solidno delo! 1944 3

Solake torbice in nahrbtniki v večji izbiri pri Iv. Kravos, Aleksandrova cesta št. 18. 1953 5-1

Soba s hrano se odda dijaku. Naslov v upravi. 1950

Razno pohištvo in ena želazna blagajna na prodaj. Tomšičeva ulica št. 114a. I. nadstropje. 1340 3-1

Proda se: Glasovir znamka "Čapka", pisalni stroj "Röy", divan, 2 polit. postelje z zlatim vložkom, pisalna miza in nad 100 raznih steklenic. Ogleda se od 10.—13. ure v Vetrinjski ulici 17-I. 1952

Štedilnik in moška zimska obleka se ceno proda. Zrinjskega trg 6, prtlj. 1. 1934 1

Hruškovec in jabolčnik, 35 hl, se odda. Naslov poveprava. 1338 2-1

Uspesne prošnje v stanovanjskih, uradnih in drugih zadevah piše ceno anonimna ekspedicija Vorsič, Vrbanova ulica 19. 1289 6-3

Jetika! Specialist za pljučne bolezni **dr. Pečnik** ordinira v torek in petek od 11. do 12. in od 14. do 16. ure v Mariboru, Razlagova ulica št. 21. Vse druge dni št. Jurij ob juž. žel. 1046

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

Izgubljeno! V četrtek popoldan se je izgubila zlata zapustnica (Doppelarmband) od Frankopanske do Stritarjeve ulice, 500 K nagrade tistemu, kateri jo vrne ali izsledi. Odda se pri natakarici v gostilni "Pri zlatem konju", Vetrinjske ulice. 1951

Izgubil se je otroški plašček v bližini Meljskega droru. Posten najditelj naj odda plašček proti nagradi istotam. 1939

Vrtni koncert

se vrši v nedeljo, 11. t. m. v gostilni pri

"Urbanu", Vrbanova ul. 28 ali Samostanska ulica. Začetek ob 15. uri. Brez vstopnine, brez pobiranja, brez povisane cene. Pijača: Kamniška kaplica. Götzovo pivo. Brez alkohola: domači malinovci. Specialiteta: suhe klobase. Godba: domači duet. 1843

Išče se elektromonterje

veče in izkušene v izvedbi zračnih napeljav visoke in nizke napetosti za čimprejstni nastop. Ponudbe s priloženimi prepisi spriceval in zahtere plače se naj pošljejo na **Dioničko društvo za elektroteh. industrijo "Energos", Osijek 1.**, Zupanijska ulica broj 37. 1347 3-1

Vse šolske potrebščine v priznani najboljši kakovosti in najnižjih cenah. **Zlata Brišnik, Maribor** Slovenska ulica 10. 1341 10-1

K poštarski rodbini

Brez otrok, se išče inteligentna, zanesljiva oseba, srednje starosti, za pomoč v hiši in uradu. Ponudbe pod "Gorenjsko" na upravištvo. 1346

Bogata izbira

vsakovrstnih žepnih in stenskih ur, zlatnine in srebrnine. Popravila vsa v to stroko spadajoča izvršujem točno in ceno.

Lorenc Stojec, Maribor Jurčičeva ulica 8. 1349

Medić, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. ■■■
Brzjav: Meraki Ljubljana.

Skladišče: Novisad.
Telefon 64. ■■■

Gospodsk. ul. Podružnica Maribor. Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 1337

"MERA KL"-lak za pode. "MERA KL"-linoleum lak za pode. "MERA KL"-emajlni lak. "MERA KL"-brunoline.
..... Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Širite povsod naš list

IVAN KRAVOS

Trgovina in zaloga: **Maribor** Sedlarske delavnice:
Aleksandrova cesta 13 Koroška cesta št. 17

Opreme in razne potrebščine za konje

Usnjati predmeti za potovanje

1321 5-3 Gonilni jermeni za stroje

Soudeležan na obrtni razstavi v Mariboru, oddelek št. 16.

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

manufakturna in pleteninska trgovina na debelo

priloga svoje bogato skladišče damskih in otroških, kakor tudi moških nogavic. Za tekočo sezono ima v zalogi vsakovrstne patentirane otroške nogavice črne, rjave in bele barve. Pismena naročila se izvršujejo poštno-obratno in najsolidneje.

Med. dr. Vilko Marin

se je vrnil in ordinira zopet od 11.—12. in 2.—4. ure v

Razlagovi ulici 15.

Telefon 205. 1348 Telefon 205.

Brzjav: "Ekspedit"

"Voivodina"

Brzjav: "Ekspedit"

špedicija za mednarodne Transporte

Golubović in drug

MARIBOR

SUBOTICA

Aleksandrova cesta 41.

VIII. Boska Vujica 2.

Oprema vsakovrstnega blaga v celim in zbirnim vagonirama.

Reekspedicija! Uskladištenje! Ocarinjenje!

11.—13. ure uz najkulantnije uvjete. 1268 8-5

Pozor!

Za solarje

Pozor!

priloga večjo zalogo gotovih oblek, močnih hlač, dežnih in zimskih plaščev vseh velikosti, velika izbira modnih srajc za gospode, obleke na mero se točno in za solidno ceno izdelujejo Jakob Vezjak, krojaška obrt in konfekcija Maribor, Vetrinjska ulica št. 17. 1273 4-2

Telefon št. 375.

Špedicija vseh vrst. Carinska agentura in carinske reklamacije. Vskladiščenje vsakovrstnega blaga. Mednarodni prevozi. Solitve s patentiranimi pohištvenimi vozovi na vse strani. Špedicijsko dostavno podjetje južno železnice.

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.

Največje domače špedicijsko podjetje!

Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.

Največje domače špedicijsko podjetje!